

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2008. — 624 с.
2. Калюга Є. В. Фінансового-господарський контроль у системі управління: Монографія. — К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. — 360 с.
3. Мацибора В. І. Економіка сільського господарства: Підручник. — К.: Вища школа, 2004. — 415 с.
4. Сагайдак Р. А. Роль внутрішньогосподарського контролю в сільсько-господарських підприємствах на сучасному етапі // Науковий збірник Львівського національного університету імені Івана Франка; За ред. В. Є. Швеця. — Львів: Інтереко, 2005. — Спецвипуск 15. — Ч. 1. — С. 537–542.
5. http://librar.org.ua/sections_load.

Кушнір В. О.,

науковий керівник — **Шевкопляс А. Ш.**, к.е.н., доцент
кафедри статистики та економічного аналізу,
Луганський національний аграрний університет, м.Луганськ

ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств за своїм змістом і завданнями багато в чому аналогічний аналізу господарської діяльності в інших галузях національної економіки. Однак його проведення має деякі відмінності, зумовлені специфічними особливостями цієї галузі виробництва (рис. 1) [2, с. 162–163].

Аналізу ефективності виробництва і реалізації продукції сільськогосподарства присвячено багато наукових робіт українських і зарубіжних учених, зокрема галузі рослинництва приділили увагу Андрійчук В. Г., Савицька Т. В., Ковальчук М. І., Барабаш Н. С., Козакова Н. А., Мних Є. В. та ін. [13, с. 218].

Одним із основних показників, що характеризують діяльність сільськогосподарського підприємства, є обсяг виробництва сільськогосподарської продукції. Від його величини залежить обсяг реалізації продукції і ступінь задоволення потреб населення в продуктах харчування. Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції впливає також на рівень її собівартості, величину прибутку, рентабельність, платоспроможність та інші економічні показники. Тому аналіз діяльності сільськогосподарського підпри-

ємства слід починати з вивчення обсягу виробництва продукції, зокрема, продукції рослинництва.

Аналіз виробництва, реалізації і собівартості продукції рослинництва сільськогосподарських підприємств є необхідною умовою ефективного управління сільськогосподарським виробництвом.

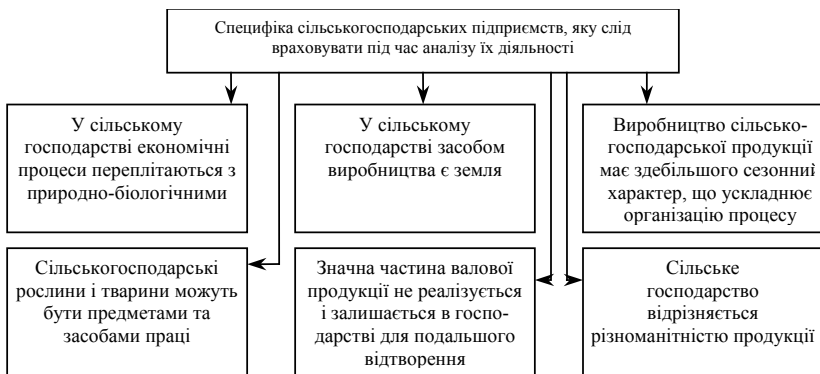

Рис. 1. Специфічні особливості сільськогосподарських підприємств

Метою аналізу обсягу виробництва і реалізації є виявлення резервів зростання обсягу виробництва продукції, формування асортименту реалізованої продукції, розширення частки ринку при максимальному використанні виробничої потужності, складання прогнозу розвитку виробництва.

Об'єктами аналізу є валова продукція рослинництва, виробництво окремих її видів, розмір і структура посівів, урожайність культур.

Завданнями аналізу виробництва продукції рослинництва є:

- аналіз динаміки і виконання прогнозованих обсягів виробництва продукції;
- визначення впливу факторів на обсяг виробництва продукції рослинництва;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення продукції рослинництва;
- оцінка діяльності сільськогосподарського підприємства щодо використання можливостей збільшення виробництва продукції з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних факторів;
- розроблення заходів щодо освоєння виявлених резервів збільшення виробництва продукції.

Аналіз виробництва продукції рослинництва здійснюють за такими етапами:

- аналіз динаміки і виконання плану виробництва продукції рослинництва.
- оцінка розміру і структури посівних площ.
- аналіз урожайності сільськогосподарських культур і факторів, що визначають її рівень.
- виявлення і узагальнення резервів збільшення виробництва продукції рослинництва.

Список використаних джерел

1. Барабаш Н. С. Аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник / Н. С. Барабаш. — К.: КНТЕУ, 2005.— 395 с.
2. Глінкіна Д. В. Показники економічної стабільності виробництва продукції рослинництва / Д. В. Глінкіна // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — №1. — С. 217–220.
3. Ковальчук М. І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК: Підручник / М. І. Ковальчук. — К.: КНЕУ, 2004. — 282 с.
4. Рязанцева В. В. Аналіз формування та використання прибутку підприємства / В. В. Рязанцева // Статистика України. — 2007. — №1. — С. 40–43.
5. Світовий О. М. Ефективність виробництва та особливості формування виробничих витрат в рослинництві / О. М. Світовий // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства: Економічні науки. — Харків: ХНТУСГ, 2007. — Вип. 66. — С. 178–184.

Лахман В. В.,

науковий керівник — **Білозор Л. В.**, к.е.н., доцент.
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ШЛЯХИ ЕКОНОМІЇ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ В СЕЗОННОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Сільське господарство — особлива галузь економіки, яка суттєво відрізняється від інших галузей. Це пов'язано як із специфікою господарювання, унікальними природно-біологічними фак-